REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea. Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 259. Brașov, Sâmbătă-Duminecă 23 Noemvrie (6 Decemvrie). 1908.

Temerile de răsboiu.

Pe cât de optimiste, fudule și încrezute erau foile maghiare pe timpul când „delegația națională maghiară“ făcea complimente baronului Aehrenthal și-l aplauda pentru politica sa de anexiune a unor țări, despre cari se face amintire în jurământul de încoronare că au aparținut odată Coroanei ungare, pe atâta de desconcentrate și buimăcite sunt acuma în fața faptului că batalioanele destinate pentru Bosnia pornesc din toate părțile țării la granița de la miazăzi spre întărirea forțelor armate așezate acolo.

S'a zis că aceasta încă nu e războiul. Așa va fi. Dar cine ar putea contesta că ce nu e poate fi mai ales când încurcăturile sunt așa de multe și mari. Chiar și în cazul cel mai bun, când s'ar putea delătura orice pericol de războiu și viitoarea conferință europeană ar tranșa lucrurile pe cale pacinică, rămâne ca ceva hotărât și neînlăturabil paguba cea mare ce-o va suferi țara în urma extraordinarelor cheltueli ce le va cauza și aceasta parțială mobilizare de precauțiune. Acum începe să li se înfățișeze și fericiților guvernanți din coaliție trista realitate cu toate consecințele ei.

Și apoi în astfel de împrejurări, când administrația de războiu procede la înmulțirea contingentului armatei fără de a mai întreba dacă aceasta convine ori nu păzitorilor „postulatelor naționale maghiare“ din coaliție, ce se va mai alege de aceasta? Cine va mai putea sta de vorbă cu ei asupra așa ziselor cestiuni militare?

S'a mișcat bolovanul din deal și nu se știe unde va cădea. Acum se pot convinge cei ce cred că provedința le-a dat monopolul să guverneze după plac cel puțin încă o mie de ani nestingheriți, că nu toate se pot prevedea în lumea aceasta, nu mai ales de niște oameni, cari au avut mult noroc, dar nici odată o prevedere clară sigură. E interesant cum caută să le-o dovedească aceasta organul acelora pe cari ei i-au răsturnat dela putere și e caracteristic cum înșiși aceștia din urmă sunt îngroziți de consecințele unui eventual războiu.

„Pericolul e aici, pregătire însă nu e. Aceasta e pozitiv“ esclamă „Az Ujsag“. „Și însuși pericolul dărapănă tot. Se pierd averi, industrii sunt în ajun de a fi nimicite, numai din cauza posibilității războiului. Toate acestea sunt un înfricoșat jaf de războiu în mijlocul păcii și toate acestea le-a cauzat politica deanexiune, și în cazul când nu va izbucni răsboiul. Dar încă dacă va izbucni? Despre aceasta zău nu-i permis să vorbim, numai cât trebue să vorbim“. Arată ce prospecte poate avea politica financiară a coaliției. „Deja în timp de pace se votează budgetul cu un deficit deghizat;..

„...cum va fi în cazul unui războiu? Și de unde vor lua milioanele pentru cheltuelile zilnice când suntem așa de izolați în Europa, și din ce va trăi națiunea când tot ce are va trebui să dea pentru războiu? Suntem așa de săraci încât și un războiu victorios ne va duce la sapă de lemn, și atât de săraci sunt și dușmanii noștrii nemijlociți, încât dela aceștia nu vom scoate nici măcar un dinar ruginit ca pradă de răsboiu. Aceasta trebue să o vedem și noi — zice foaia tisaistă — și trebue să o vadă și cei dela Viena, cari au hotărât fără de noi. Și trebue să încunjurăm răsboiul, nu e permis să ne dedăm cu ideia răsboiului...“

In acelaș senz deși în altă formă, se exprimă și foile coaliției. Ințelegem foarte bine, că fantoma războiului trebue să îngrozească mai mult ca pe alții pe cei ce numai unei păci îndelungate pot să mulțumească, că mai sunt astăzi așa de tari și mari cum se cred a fi!...

Desmințirea știrilor alarmante din Bosnia. »Bud. Hirlap« este informat că ministrul Wekerle va răspunde astăzi la interpelarea dep. Nemes în cestiunea ciocnirei recente a trupelor austro-ungare cu o bandă montenegrină. Wekerle, zice »B. H.«, *va desminți știrea*, deoarece a primit informațiuni că știrea nu corăspunde adevărului.

Desbaterea asupra politicei esterioare în camera italiană s'a început Marți. Deputatul *Fusinato* desvoaltă moțiunea următoare: »Camera aprobă politica esterioară a guvernului și trece la ordinea zilei«. (Sgomot mare la cei din stânga estremă).

Fusinato: Evenimentele din orientul apropiat nu trebuie să ne surprindă. Timpul cel mai apropiat va dovedi, că Italia prin anexiunea Bosniei și Herțegovinei n'a pierdut nimic fie în privința politică ori economică. Austro-Ungaria prin evacuarea Sandjacului a dovedit că vrea pacea pe marea Egeă. Printr'astă câștigă numai Italia. Parlamentul va avea să decidă dacă bine a procedat guvernul. (Aplause. Sgomot mare în stânga estremă).

Deputatul *Barzilai*, zice că d-sa apără anexarea Bosniei mai călduros decât a apărat'o d-l Aehrenthal în delegațiuni. D-l Barzilai declară că fostul ministru de externe a voit să introducă între clausele Triplei alianțe clausa, prin care Austria se angaja să compenseze pe Italia pentru ori ce mărire teritorială și printr'un schimb de scrisori s'a admis că spre compensarea anexării definitive a Bozniei și Herțegovinei *să i-se dea Triestul* (Senzație). Politica Triplei alianțe poate fi înțeleasă și explicată în diferite moduri, însă în urma ultimelor fapte petrecute nu mai poate fi continuată de către d-l Tittoni cu avantagiu. Țara dorește ca guvernul să se gândească în viitor să prepare noui combinațiuni internaționale, să întărească moralul țării și armatei. Trebue să cugete la condițiile apărărei și că țara își arată încă odată patriotismul său făcând sacrificiile necesare. (Voci: Foarte bine!)

Desbaterea s'a continuat Miercuri. Joi și Vineri.

O declarație a Țarului Bulgariei. După o telegramă din Sofia, Țarul Ferdinand a declarat că este firm hotărât a menține pacea. Dacă însă Austro-Ungaria va fi silită a lua armele contra Turciei, atunci și Bulgaria va fi silită să facă ca armele să decidă asupra soartei. Dacă complicațiunile se vor mărgini numai la Austro-Ungaria, Serbia și Muntenegru, atunci Bulgaria va păstra absolută neutralitate.

Eșecul turneului diplomatic al ministrului Sârbiei Milovanovici. După știri din Belgrad ministrul de externe al Sârbiei a declarat în ședința secretă de alaltăeri a Skupștinei, că s'a convins în turneul său diplomatic prin capitalele Europei, *că puterile mari vor recunoaște anexarea Bosniei și Herțegovinei.* Prin urmare Serbiei, care nu este pregătită pentru un răsboiu, nu-i rămâne de făcut, decât de a se mulțumi cu o eventuală compenzațiune. Ministrul de externe al Rusiei Isvolski deasemenea a declarat, *că Rusia recunoaște anexarea* și că și conferența, ce se va întruni, va trebui s'o recunoască.

Interwiev cu d-l P. Cosma.

Știm că d-l Ioan Rusu-Abrudeanul din București a interwievat la Sibiiu și pe d-l Parteniu Cosma, voind să afle dela d-sa »ca dela un vechiu parlamentar și adânc cunoscător al raporturilor politice, naționale și economice«, ce păreri are cu privire la situație.

La întrebarea: care dispozițiune din proiectul de reformă electorală a d-lui Andrassy crede că e cea mai vexatoare, d-l Cosma a răspuns că deja de 24 de ani a abandonat politica militantă, și că fiind peste măsură ocupat cu afacerile institutelor ce le conduce și pe timpul prezentărei acelui proiect de lege fiind absent în afaceri la București, n'a avut timp să studieze pân' acuma proiectul mai în amănunt. După impresiunile primite din cetirea ziarelor crede, că proiectul lui Andrassy nu e întroducerea votului universal, ci numai o mască sub care în realitate se eludează intențiunea originală a monarchului. D-sa nu vede pericolul cel mai mare în »votul plural«, ci în votul pe față apoi și în condițiunea ce se pune alegătorului de a ști scrie și ceti.

După aceasta interwievul a continuat în modul următor:

Intreb. Dacă proiectul în sine este desastruos pentru Români, ce prevederi aveți în privința nouei împărțiri a cercurilor electorale, care va însoți de sigur reforma ministrului de interne?

Răsp. Sunt sigur, că o nouă împărțire sau arondare a cercurilor electorale, necunoscută încă, se va proecta și verosimil și primi de parlament, anume cu scopul, ca Românii și Slovacii, compacți etnicește pe tot teritoriul locuit de ei, să fie paralisați prin desmembrarea cercurilor electorale, unde ei sunt în majoritate, și împărțirea lor în cercuri cu elemente maghiare, printre cari în acest scop trebue să socotim și pe Evrei, pe Sași și pe Șvabi. — Unde o astfel de împărțire va fi absolut imposibilă, vor lăsa împreună câte 50—80,000 Români și Slovaci într'un cerc, cum sunt și astăzi câteva, iar cele maghiare vor fi de câte 10—20 mii de suflete, înmulțind astfel numărul deputaților peste tot și reducând chiar și după întroducerea pseudo-votului universal proporția actuală între deputații naționalităților și între cei unguri.

Intreb. Ce cale credeți că ar trebui să apuce poporul românesc din Ungaria, pentru ca să poată lupta cu succes contra proiectului nedrept și distrugător al contelui Andrassy, și în special dacă sunteți de opinie să se convoace o mare adunare a națiunei române, in frunte cu prelații ei, pentru găsirea soluției mântuitoare?

Răsp. Eu cred, că acei cari își fac iluzii dela »o mare întrunire a națiunei române în frunte cu prelații ei« plutesc prin nori și nu pe pământ în Ungaria.

Națiune română, nu există după lege, în Ungaria. Prin urmare, concesiune pentru convocarea și ținerea unei mari adunări a națiunei române nimeni nu va putea s'o obțină dela guvernul din Budapesta.

Pe de altă parte nici vorbă nu poate fi, ca prelații români să se pună în fruntea unei asemenea mișcări.

Curtea din Viena, al cărei principiu de stăpânire este »divide et impera«, s'a îngrijit din vreme, ca să paraliseze pe vecie puterea elementului românesc din Ungaria și Transilvania, prin momeli, pe cari în urmă nu le-a îndeplinit, l'a divizat în două părți, în uniți și în neuniți, adecă în catolici de ritul grecesc, cum se numesc acum, și în ortodoxi.

Prelații uniți pe teren social sunt amici cu cei ortodoxi, dar încolo, nici chiar în cele rituale nu se consultă cu ei, deși ritul este acelaș; cu cei romano-catolici sau latini însă se consfătuesc mereu în conferințe sau sinoade archierești, și în afaceri cari privesc însași autonomia lor, aceea ce n'ar fi permis, chiar după actul unirei.

Poți fi sigur, că la o astfel de acțiune politică numai în acel caz ar merge împreună prelații uniți cu cei ortodoxi, când întrunirea unei asemenea adunări ar fi în interesul guvernului și cu aprobarea regelui Ungariei. In cazul de față, lucrul este tocmai invers.

Intreb. Domnule Cosma! Ași dori să mai știu, dacă în marea luptă ce vă așteaptă, comptați pe vre-un ajutor din partea Românilor din regat și dacă da, cum credeți că v'am putea fi de folos?

Răsp. Ajutor România ne poate da numai pe cale diplomatică, sub forma unei intervenții amicale a aliatului la aliat fără vorbă multă în publicitate. Manifestațiunile de stradă, nu numai că nu ne folosesc, dar din contră ne agravează situațiunea. Gogorița cu care ruinații feudali unguri din Transilvania, avizați la budgetul statului, se mai pot susținea, este daco-romanismul elementului românesc, cu care ei în Transilvania nu pot concura în nici o privință. Ziaristica maghiară le stă la dispoziție, și ori-ce mișcare de această natură în România este numai apă pe moara șoviniștilor unguri, cari, în fie-care Român de aici văd încă dela naștere un trădător de patrie.

Jubileul Impăratului în Viena.

Vienezii s'au întrecut pe sine și au făcut minuni prin splendida și ne mai pomenita strălucire ce au dat'o iluminației din seara de 1 Decemvrie și celorlalte festivități jubilare. Punctul de culminațiune a fost însă iluminațiunea.

Intreaga capitală — orașul interior cu multele și întinsele sale suburbii, — a fost aproape literalmente scăldată în sute de mii de flacări electrice și de gaz aerian și nici cea mai mică cladire, nici cel mai neînsemnat colțișor n'au rămas neiluminate. S'au cheltuit în seara aceasta multe sute de mii spre a da orașului aspectul feeric al unei mări de flacări. Toate clădirile publice până și bisericile, toate palaturile și casele celor mai bogați, au fost iluminate de jos dela fundament până în vârful coperișelor și al turnurilor, așa că erau ca și presărate cu flăcări și afară de aceasta au fost admirabil decorate în sute de variațiuni înfățișând inițialele împărătești F. I. I, coroana împărătească, vulturul cu 2 capete, însemnele imperiului și ale casei Domnitoare.

Se poate zice că peste un milion de oameni se aflau pe stradele orașului admirând grandiosul spectacol al luminației. Intre clădirile publice din interiorul orașului s'a distins frumosul »Rathaus« zidirea primăriei construită în stil gotic. Aceasta era iluminată de patru mii de lămpi candescente electrice, cari la olaltă dau o lumină de 400 mii de lumânări. Grandios a fost iluminată și clădirea parlamentului. Senzațiune a făcut iluminarea festivă a porței din afară a palatului. In mijloc era o mare pajură transparentă a imperiului c'o coroană împărătească aurită, peste ea se înălța un soare format din flacări de gaz aerian c'un diametru de 8 metri și cu 60 mii de flăcări de gaz. Pilonii dinaintea porței erau acoperiți de cununi și

de vulturi formaţi din flacări. A fost cel mai mare obiect de iluminaţie esecutat din gaz aerian.

Feeric era aspectul bisericei votive care părea că arde în flacări. Magazinurile, hotelurile mari precum şi palatele mari de pe Ringstrasse din toate stradele, Cursalonul etc. erau cari de cari mai frumos iluminate. Pe piaţa sf. Stefan era centrul iluminaţiei catedrala cea veche gotică. Cele vreo 20 de suburbii ale Vienei au emulat cu interiorul oraşului în frumseţa aranjamentului iluminărei. Jur împrejurul capitalei pe toate culmile şi pe toate vârfurile dealurilor şi a munţilor s'au aprins focuri bengalice.

Panica cea mare ce a cauzat nenorocirea, în urma căreia prin îmbulzeală escesivă au suferit contuziuni şi răniri grave, fiind călcate şi strivite peste 100 persoane şi trei au rămas moarte pe loc, a isbucnit pe bulevardul dela »Burg«, prin aceea că s'a fost stricat rânduiala, după care avea să se mişte unii la stânga, alţii la dreapta şi se adunaseră prea de tot mulţi la un loc, încât nici că mai puteau să se mişte.

*

In după amiaza zilei de Marţi, tinerimea casei domnitoare, a adus omagii împăratului în teatrul castelului dela Schönbrunn. Peste 40 de arhiduci şi arhiducese, dela trei până la optsprezece ani, au dat o reprezentaţie ce a culminat într'o manifestaţie omagială. Tinerii arhiduci dimpreună cu fii moştenitorului Francisc-Ferdinand, cari poartă numai titlul de prinţi, s'au scoborât în parter la loja împăratului, ducându-i fie-care câte un buchet de flori. După cei mici l'au felicitat cei mari.

In ziua de 2 Decemvrie împăratul a mers dela Schönbrunn la »Hofburg« aclamat de mulţimea de pe strade. La palat a fost o ceremonie de omagiu. A vorbit arhiducele Francisc-Ferdinand, Impăratul a mulţumit. Apoi serviciu divin în catedrala sf. Stefan, după care ministrul de răsboiu Schönaich însoţit de ministrul austriac al apărărei naţionale şi de secretarul ministeriului honvezilor, a predat împăratului în numele armatei comune o splendidă cruce jubilară admirabil decorată cu briliante. — La 6 oare mare prânz de gală, ear seara reprezentaţie la operă.

Este în legile României vre-o sancţiune contra călcării art. 7 din constituţiune? Cu această întrebare importantă se ocupă d. *I. G. Bibicescu*, director la Banca Naţională a României, într'o broşurică ce se estinde pe 16 pag. ce ne-a sosit la redacţiune. Intrebarea de mai sus se referă la Fischerii, cari, cu toată interzicerea din art. 7 al constituţiunei, au cumpărat şi cumpără moşii în România sub numele unor Români, cari s'au pus pentru aceasta la dispoziţiunea lor. D. Bibicescu se ocupă de mult de această cestiune şi ca deputat în cameră, încă la 18 Noemvrie 1883, d-sa, cu ocaziunea modificării legii pentru vânzarea bunurilor statului, a propus un amendament prin care cerea. ca:

»Ori-cine îşi va împrumuta numele spre a cumpăra imobile rurale pentru persoane ce nu au drept după lege, va fi pedepsit cu o amendă dela 5000—10000 lei şi cu închisoare corecţională dela 2—6 luni«... Interzicerea drepturilor politice va fi de drept aplicată acestor delicvenţi. Străinul care ar cumpăra proprietăţi în asemenea condiţiuni, va fi şi el supus la pedeapsa din alin. 1. Vânzarea va fi nulă. Acţiunea pentru anularea ei se va intenta atât de particulari. cât şi de procurorii din oficiu«.

După discuţiunea ce a urmat şi care a stabilit caracterul general al acestei dispoziţiuni propuse, amendamentul s'a votat cu neînsemnată modificare de cameră şi de senat, păstrându-i-se semnificarea generală pe care i-a dat'o votul unanim al camerei la 18 Nov. 1883.

Pe basa aceasta d. I. G. Bibicescu răspunde afirmativ la întrebarea pusă în fruntea broşurei d-sale scriind:

»Art. 7 din constituţiune are, întru cât priveşte proprietatea rurală, o sancţiune în art. 65 al legii vânzării bunurilor statului promulgată la 1884, articol care a fost şi este în vigoare cu înţelesul lui de atunci, nefiind vre-odată supus unei ulterioare discuţiuni ori modificări».

Un corb — pestriţ.

Budapesta, 3 Dec. a. c.

In decursul desbaterii budgetare afară de vorbirile energice ale deputaţilor naţionalişti şi gesturile de mânie mută ale Croaţilor, toate merg după placul conţilor dela cârmă, cari se bucură că mai este şi o cestiune de naţionalităţi, care ţine aţâtite privirile naive ale mamelucilor, şi astfel guvernul uşor îşi poate face mendrele. Din şirul mamelucilor se ridică la momente date câte unul şi 'ncepe c'un compliment către fotoliile ministeriale, şi-apoi, după-ce laudă »budgetul naţional« îşi aduce aminte, că i s'a spus să s'acaţe şi de »naţionalităţi«.

Foarte rar apare câte-un »părinte al patriei, de buze maghiare«, care să fie mai calm, să le aducă aminte celor ameţiţi de »idee«, că nu-i bine să se umfle cineva peste puterile sale....

Intre corbii negri ai »ideii« s'a putut vedea în şedinţa din 27 Nov. n. unul, nu tocmai alb de tot, dar totuşi *pestriţ*. Baronul *Victor Thoroczkay*, membru al partidului stâng extrem, a rostit, între altele, următoarele:

»Onor. Cameră! Numai pe scurt doresc să mă ocup şi de *cestiunea naţionalităţilor*, căci pe aceasta o ţin de una dintre cele mai însemnate cestiuni ale ţării. Helfy Ignácz a zis odată, că cel ce va şti deslega corect cestiunea naţionalităţilor, va cuceri pentru a doua oară Ungaria. E dureros că vremurile de azi nu ne face să credem, că problema aceasta se va deslega în viitorul apropiat.

Să mărturisim fără 'ncunjur, On. Cameră, că *suntem preocupaţi în privinţa asta şi nu ne nizuim să aflăm punctele, cari ne-ar conduce la o corectă deslegare şi nu apucăm pe calea, pe care ar trebui să mergem în spre aplanarea unei cestiuni.* M'am ocupat foarte mult cu întrebarea asta, şi sunt de părerea, că totuşi mai bine să urmăm o anumită politică în consonanţă cu naţionalităţile, decât să ne căciulim la Austriaci şi să le jertfim acestora independenţa noastră; căci oricum am voi, *aşa de tari nu suntem, încât să ne putem război de-odată în trei-patru părţi. Şi totuşi azi noi ne războim cu naţionalităţile, iar în afară cu Austriacii, şi ne mai războim cu ştie Dumnezeu ce fel de naţii.* (Aşa-i! în stânga.)

Şi doar' e prea slabă naţiunea maghiară pentru a suporta atâtea feluri de războiri. Trebue să creăm stări consolidate, să aflăm o anumită linişte şi un punct de razim, pentruca naţionalităţile să se poată desvolta mai departe şi din asta naţiunea maghiară să n'aibă nici-o pagubă. V'o spun verde, că eu în privinţa asta sunt aderentul unei direcţii mai blânde, care a fost direcţia lui Mocsáry, a fostului preşedinte al partidului independist.

Fennyvesi Soma: »Nagyon rossz felfogás«. (Foarte rea părere.)

Br. *Victor Thoroczkay*: Viitorul va arăta, că a cui părere a fost mai bună. Şi de altcum întreaga cestiune de naţionalităţi este foarte complicată, deci pretinde studii extinse. Eu vă mărturisesc sincer, că nu-mi face bucurie, când aici în parlament deputaţii maghiari şi deputaţii naţionalişti îşi spun cuvinte grosolane.... (Strigăte: Asta nu se ţine de cestiunea naţionalităţilor.) Intr'atâta se ţine de asta, întrucât aceste apariţiuni nu sunt de loc potrivite pentru a realiza oare-care armonie. Mie mai tare mi-ar plăcea, dacă ne-am putea întâlni în anumite întrebări şi am putea conlucra pentru a promova bunăstarea Ungariei şi pentru a face ţara mai fericită (Aprobări pe băncile naţionalităţilor).

Pentru a afla calea asta, ar trebui să facem din cestiunea asta obiectul unui studiu temeinic, şi de-aceea accentuez, ceea ce am accentuat şi mai demult, că d-l ministru de interne ar trebui să înfiinţeze o *secţie de naţionalităţi*, care să studieze cestiunea naţionalităţilor în întregul ei complex şi întreaga ei realitate, pentru a da unei viitoare generaţii posibilitatea de a deslega aceasta cestiune spre mulţumirea ambelor părţi«....

Cor.

Desbaterea budgetului ministerului de agricultură.

— Din dieta ungară —

Dăm astăzi unele amănunte despre şedinţele din 1, 2 şi 3 Decemvrie n., în cari s'a desbătut *budgetul ministerului de agricultură.*

In şedinţa deseară din 1 Decemvrie n. a luat cuvântul dep. I. Maniu, care a sulevat câteva cestiuni importante principale cu privire la budgetul dela ordinea zilei, care trebue să fie de o deosebită importanţă pentru poporaţiunea ţării. Prin urmare, zice oratorul, conducerea acestui portofoliu şi compunerea budgetului pentru acest portofoliu sunt cele mai însemnate şi mai potrivite de-a promova bunăstarea întregului nostru sistem economic. Vorbind despre sistemul economiei rurale, oratorul spune, că nu se poate forţa economia intensivă la locuitorii economici rurali şi anume nu acolo cu deosebire, unde lipseşte capitalul recerut. Dar forţarea economiei intensive nu se poate recomanda nici în urma împrejurărilor geografice şi climaterice, cari la noi nu favorizează în toate economia liberă şi cea mai intensivă. Critică prin urmare activitatea guvernelor, pentru-că au forţat atât cu budtul cât şi cu dispoziţiuni positive economia intensivă, fără de-a ţinea cont de anumite dispoziţiuni transitorice. Aşa de esemplu stăm cu legea vigilatului de ţarină, care în multe dispoziţiuni împiedecă economia liberă şi cauzează mari daune.

Oratorul declară, că e de acord cu posiţiile din budget, prin cari se promovează prăsirea de vite (4 milioane) şi se ajutorează şi organizează păşunatele comune (50,000 cor.), este însă în contra mai multor puncte din budget, cari trezesc neîncredere. Aşa de pildă oratorul cere parcelarea proprietăţilor în pământ ale statului. Cauzele de căpetenie, pentru care dep. Maniu declară că n'are încredere în guvern, sunt însă aşanumita *acţiune ardeleană* şi *acţiunea de colonizări*, cari sunt direct îndreptate în contra poporaţiunei române a ţării. Dep. Maniu arată pe larg şi cu exemple concrete plângerile îndreptăţite ale Românilor cu privire la aceste două acţiuni, espune urmările desastruoase pentru bunăstarea ţării şi declară că nu poate primi un atare budget, care urmăreşte nimicirea unui popor de 3 milioane.

In şedinţa de după amiazi a răspuns deputatului Maniu ministrul de agricultură *Darányi*, spunând că Românii progresează, că trăiesc în Ardeal ca în sânul lui Avram, şi că prin urmare toate cele spuse de Maniu sunt neadevărate. Ba a spus că guvernul încă e prea conciliant faţă de Români. A încheiat declarând că guvernele ungare trebue să urmeze aceasta politică, dacă vreau să mai domineze Maghiarii în această ţară.

Ministrului Darányi i-a replicat îndată dep. *Maniu* arătând absoluta netemeinicie a afirmaţiunilor lui Darányi. Deoarece însă adevărurile spuse de dep. Maniu dureau rău pe sovinişti şi îndeosebi pe Darányi, preşedintele i-a detras cuvântul pe motiv »că a trecut la discuţii prea generale«.

In şedinţa din 3 Dec. a luat cuvântul la acelaş budget dep. C. **Popp**, cerând intervenţia ministrului de agricultură în favorul »Moţilor«.

*

Primindu-se şi în special budgetul se trece la desbaterea budgetului ministeriului de culte. Dep. naţionalist *Bella* a vorbit contra maghiarizării cu forţa a copiilor români, slovaci şi sârbi.

Complicaţiunile în Orient.

De câteva zile pressa din Ungaria şi Austria este alarmată de ştiri neliniştitoare ce sosesc dela graniţa Bosniei. Deşi ziarele semioficioase desmint aceste ştiri, totuşi opinia publică este agitată de transporturile de trupe ce se fac zilnic pe liniile căilor ferate ungare.

Acestei mari nelinişti s'a dat expresiune alaltăeri şi eri şi în culoarele camerei, unde nu se vorbeşte de altceva decât de evenimentele din Balcani şi de războiu, al cărui început se aşteaptă de pe o zi pe alta. Deputaţii sosiţi din provincie povestesc, că aproape toate liniile căilor ferate ungare sunt ocupate cu trenuri, cari duc soldaţi, tunuri şi muniţii spre Bosnia.

Din Viena se comunică deasemenea, că în *consiliul suprem de războiu*, care s'a ţinut sub prezidiul Maj. Sale, s'a hotărât ca în urma evenimentelor recente, *să se concentreze în timpul cel mai scurt în Bosnia şi Herţegovina 150,000 soldaţi.*

Ştiri mai favorabile sosesc din Constantinopol, unde i-ar fi succes Porţii, în urma intervenţiei ambasadorului Pallavicini, să atenueze boicotul mărfurilor austro-ungare. Ambasadorul Pallavicini să fi pus în vedere Porţii, că dacă boicotul se va reduce de fapt, Austro-Ungaria se va arăta aplicată a trata cu Poarta în cestiunea despăgubirilor pentru anexarea Bosniei şi Herţegovinei.

Plecarea trupelor spre Bosnia.

Joi dimineaţa au plecat din Budapesta 1200 soldaţi, aparţinători regimentelor de infanterie 6 »Regele Carol« şi 38 »Regele Alfonzo«. La oarele 10 dim. s'au deschis porţile cazarmelor, pentruca soldaţii să-şi ia rămas bun dela rude şi prietini. Scenele, cari s'au petrecut, au fost foarte emoţionante.

Aproape din toate garnizoanele sosesc ştiri despre pornirea de trupe în Bosnia şi Herţegovina. Din *Oradia-mare* se anunţă, că Joi dimineaţa a plecat de acolo spre Mostar un batalion din reg. 37. Din *Agram* se comunică, că reg. 53 de infanterie a primit ordin să plece imediat la graniţa sârbă. Din *Cinci-Biserici* a plecat la Bilek (Bosnia), un batalion al reg. 52. Din *Losoncz* au plecat eri 200 soldaţi din reg. 34 infanterie, spre Ragovitza. Din *Mişcolţ* a plecat un batalion complect de 1000 soldaţi din reg. 65 infanterie spre Bosnia.

Din *Cluj* se anunţă, că alaltăeri după amiazi a trecut prin gara de-acolo batalionul I al regimentului 63 sub comanda majorului Bercs. Cu totul au plecat 679 soldaţi luând direcţiunea spre Monastir. Soldaţii au fost primiţi la gara din Cluj de muzica regimentului 62 şi de întreg corpul ofiţeresc din Cluj în frunte cu generalul Schreiber.

Ziarele din Cluj povestesc o scenă emoţionantă ce s'a petrecut cu acest prilegiu la staţiunea telefonică din Cluj. Un soldat ceruse legătură cu un sat din apropiere.

»Cu cine vrei să vorbeşti?« îl întrebă un domn, care observase neobicinuita agitaţie sufletească a soldatului.

»Vreau să aud încă-odată glasul mamei mele, căci cine ştie de l-oi mai auzi vreodată în viaţă«...

După telegrame din *Fiume*, sosesc astăzi acolo 7 batalioane din diferite regimente, pentru a pleca spre porturile din Dalmaţia. Au sosit deasemenea şi mari cantităţi de muniţie. Din *Praga* a plecat eri deasemenea spre Bosnia un batalion al regimentului 75.

Primele victime. Sub acest titlul ziarele aduc ştirea din sorgintă particulară din Bilek (Bosnia), că o bandă muntenegrină a *măcelărit o patrulă austro-ungară de 9 soldaţi, între cari şi pe locotenentul Trajller* din regim. 38 staţionat în Nyiregyháza. Soldaţii austro-ungari căzuţi au fost înmormântaţi în Bosnia, iar trupul locotenentului a fost adus la Nyiregyháza, unde a avut loc eri înmormântarea cu mare pompă militară. Deşi oficios nu s'a confirmat până acum ştirea acestei măcelăriri, — toată lumea e convinsă că soldaţii au căzut în luptă.

Analfabeţii.

Un apel către toţi on. preoţi şi învăţători români de pretutindenea.

Dăm loc cu plăcere apelului de mai jos, asupra căruia atragem atenţiunea deosebită a preoţilor şi învăţătorilor noştri:

Mă doare şi ne doare inima, când vedem şi cetim datele statistice, că *analfabeţii* (adecă aceia cari nu ştiu scrie şi ceti) sunt aproape cei mai mulţi la noi, la Români. M'a pus şi ne-a pus pe gânduri lucrul acesta. Nu ştiu cui să ascriu vina preoţilor sau învăţătorilor sau deopotrivă la toţi, ori altor împrejurări, despre cari aci nu pot să vorbesc. Insă faptul cu analfabeţii la noi stă ca mărturie destul de tristă.

Săriţi scumpilor preoţi şi învăţători într'ajutor, ca să sanăm acest rău cu orice jertfă din partea noastră! M'aşi ţinea prea cuminte, dacă n'aşi şti că on. preoţi şi învăţători nu înţeleg destul de bine îndreptarea acestui rău Hai cu toţii să ne dăm mâna şi împreună să lucrăm pentru delăturarea acestuia. Cu orice jertfă *să chemăm la şcoală pe toţi cei ce nu ştiu scrie şi ceti, ca să-i învăţăm acum* Deci la muncă scumpilor, căci de aceea suntem puşi în fruntea neamului! Orice întârziere în privinţa aceasta tradează neîngrijire ori neprevedere din partea noastră.

Să deschidem deci pe orice cale cursuri de iarnă *pentru analfabeţi*! Nu am nici un drept asupra D-Voastră, dar ca un învăţător bătrân, care stau în serviciul neamului de 34 de ani în calitatea aceasta şi care ori şi cum am observat împreună cu D-Voastră cei mai bătrâni, neajunsurile şi năcazurile de care sufere într'una poporul nostru, mi-am permis acest apel. Laud deosebit pe fraţii colegi de pretutindeni, cari după cum am cetit s'au şi pus deja în acest serviciu nobil al neamului.

Cu aceasta ocaziune comunic că şi

bravii mei colegi dela școalele primare de fete și băieți din loc la inițiativa mea au luat firma hotărâre de a ține pe rând curs cu analfabeții români de pe teritorul orașului Brașov după cum se poate vedea din anunțul dat în Nrul 257 al »Gazetei Transilvaniei« din a. c. Vi-se cuvine împlinirea acestui apel al meu și urmarea o înțelegeți.

Vă salută cu căldură și înaltă stimă în muncă cinstită și neobositoare pentru neamul nostru la care cu toți cei chemați suntem datori a lucra.

Brașov, la 26 Oct. 1908.

I. Dariu.

STIRILE ZILEI.

— 21 Noemvrie v.

Conferență publică în Brașov. D-l prof. Aurel *Ciortea* va ținea mâne, Duminecă, la orele *6 seara* o conferență din domeniul fizicei aplicate în sala gimnaziului român.

Prelegeri poporale economice în țara Oltului. Preotul Aurel *Nistor* din Arpătac va ținea, precum am anunțat pe scurt, săptămâna viitoare prelegeri poporale economice în următoarele comune din comitatul Făgărașului: Marți în 25 Nov. v. (8 Dec. n.) în *Sinca veche*, Miercuri în 26 Nov. v în *Perșani*, Joi în 27 Nov. v. în *Hurez*, Vineri în 28 Nov. v. în *Ileni* și Sâmbătă în 29 Nov. în *Rîușor*. Prelegerile se vor ținea în numele »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« și vor tracta despre a) cultura sfeclelor de zahar și rentabilitatea lor b) nutrirea vitelor și c) unelte indispensabile în o economia rațională! Celelalte prelegeri, ce le va mai ținea preotul Aurel Nistor și în alte comune se vor anunța la timpul său.

Starea gravă a Papei. Din Roma se anunță, că Papa e greu bolnav de pneumonie. Cu toate staturile medicilor, Papa ar fi hotărât să părăsească patul și să acorde audiențe.

Concertele Ferrari D'Albaredo și Giovanni Ussai Rossi. Astăzi seară și mâne seară vor debuta, precum am anunțat în numărul nostru trecut, în sala redutei, cântăreții de operă, d-nii Ferrari D'Albaredo (tenor) și Giovanni U. Rossi (bariton), cari se bucură de un mare renume în lumea muzicală. Despre aceasta ne-am convins din recenziunile elogioase, ce ni s'au pus la dispoziție. De asemenea d-l dirigent E. *Honigberger*, care va susținea acompaniamentul la pian, recomandă publicului nostru pe cei doi cântăreți, prin următoarele elogioase rânduri: »După o probă, ce-am ținut'o cu cei doi domni cântăreți, pot să prevestesc publicului o serată deosebit de interesantă. Ambele voci sunt admirabile, sonore și dulci, încât nimeni nu se va căi de-a fi asistat la concert«.

Bilete se află de vânzare în cancelaria teatrului din edificiul Redutei.

Turneul d-nei Agatha Bârsescu-Radovici. D-na Agatha Bârsescu — scrie »Libertatea« — a fost și la Orăștie așa de mișcătoare și puternică în jocul său, cum știm că a fost la Blaj și Brașov și aiurea. Zguduie une-ori pe privitori până la lacrimi în scene unde nefericita Medea își plânge ori blastămă soartea ori se dă la fapte desperate, împinsă de mașterul său destin. I s'a oferit o frumoasă cunună de lauri. La stăruința fruntașilor Brădeni, d-na Bârsescu s'a hotărât, ca, după sfârșitul turneului său anunțat deja, care se încheie cu Abrudul, — să dea în 20—22 Dec. două ori trei reprezentațiuni în Brad, pentru cari asemenea își va cere concesiune.

Tifus în Sibiiu. De două luni grasează în Sibiiu epidemia de tifus care, în zilele din urmă a luat proporții tot mai mari. Numărul bolnavilor crește pe zi cam cu 10 până în 20. Spitalul civil nu mai poate cuprinde toți bolnavii, așa că într'un pat zac câte doi bolnavi. Nu prea e speranță că epidemia să înceteze în curând. Personalul de serviciu încă nu e suficient ceeace se poate vedea mai bine din faptul că o îngrijitoare are sub supraveghere sa câte 60—70 bolnavi de tifus. Se crede că soldații din cazarma de vânători vor fi transferați la Orlat, iar din cazarmă se va improviza un nou spital, iar personalul de serviciu al spitalului va fi mărit cu surori de caritate.

Inchiderea universității din Praga. — Rectorul universității cehe a suspendat cursurile până după Crăciun.

Pentru ce e bun automobilul? Pentru a schilăvi oamenii, a-și sparge capu, a-și rupe grumazii cu el, lucru vechiu. Pentru a spăria caii și a plăti mii de coroane pagubă în urma lui, este cel mai nou folos al automobilelor, iar meritul de a-l fi descoperit, — scrie »Libertatea« — este a tribunalului din Deva, care a judecat zilele acestea pe d-l Victor *Bontescu* adv. în Hațeg, să plătească 1150 coroane pagubă și spesele de proces, pentrucă s'au spăriat caii unui fabricant de sodă de automobilul d-lui Bontescu. A fost o petractare foarte interesantă. D-l Bontescu se apăra cu aceea, că atunci când s'a întâlnit cu căruța încărcată, el a mânat cât se poate de încet automobilul, iar pentru caii spărioși, nu poartă el vina și nu e responzabil. Tribunalul a zis că nu caii spărioși sunt de vină, ci automobilul: de ce are așa o înfățișare de înspăimântă și se sparie caii de el? Oare care are dreptate?

Mari furtuni. Se semnalează din Tavira (Portugalia) mari furtuni cu grindină, inundațiuni. Trenurile sosesc cu întârzieri, casele s'au dăramat. Pagubele sunt mari. Sunt și câțiva morți.

Dicționarul comunelor din Ungaria, cu locuitori români elaborat din însărcinarea »Asociațiunii« de d-nii Silvestru Moldovan și Nicolae Togan, cum suntem informați din Sibiiu, s'a dat în tipar și va apărea pe la finele lunei Ianuarie. Dicționarul va avea vre-o 30 de coale de tipar, cu peste 4000 de nume de comune.

O doftorie ieftină de casă. — Pentru funcționarea regulată a mistuirei stomacului se recomandă folosirea cunoscutelor prafuri Seidlitz a lui Moll. Cutii originale à 2 cor. se pot căpăta dilnic prin postă de la farmacistul A. Moll, liferantul Curței din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll provăzut cu marca de contravenție și subscriere — (1)

NECROLOG. Cu inimă îndurerată anunțăm tuturor rudeniilor, prietinilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru tată, moș, socru și cumnat Demetriu Chișiereanu, preot gr. cat. în pensiune, membru a mai multor instituțiuni culturale românești, după scurte suferințe, împărtășit cu sf. Taine și-a dat nobilul său suflet, plin de iubire, în mânile Creatorului, în 2 Decemvrie st. n. c. la oarele 9 seara, în anul al 74-lea al vieții și al 3-lea al văduviei. A servit la altarul Domnului cu dragoste și devotament 43 de ani. Rămășițele pământești ale neuitatului și scumpului nostru defunct se vor așeza spre vecinică odihnă Sambătă în 5 Decemvrie st. n. la oarele 12 din zi, în cimiteriul comun din loc. Fie-i țărîna ușoară și memoria în veci neuitată!

Făgăraș, la 3 Decemvrie 1908. Văd. Maria Cernea și Eugenia Brumboiu, fiice. Moise Brumboiu, paroch, ginere. Constantin Alutan, cumnat. Octavian cu soția Erica, Elena cu soțul Dr. George Drimba, Ovid, Virgil, Mariți, Livius, Victor, Felicia, Eugenia, Aurel și Coriolan, nepoți și nepoate. George și Ovid strănepoți.

Varietăți.

Sufletul plantelor.

Un distins specialist în agricultură și îndeosebi în horticultura. Rusul I. Oswinsky, într'un studiu de cel mai mare interes și de o rară originalitate cată să ne dovedească că și plantele au suflet. Experiențele și exemplele pe cari le aduce nu-l desmint însă... Plantele au o viață întocmai ca aceia a animalelor; ele își au temperamentul lor, dorințele, capriciile, plăcerile, simpatiile și antipatiile lor... Pe viitor, dar, după concluziile acestui specialist, planta nu trebue numai îngrijită și cultivată ca ceva, ce are o viață inferioară: trebue să se țină seamă de natura ei, s'o conziderăm ca pe o ființă simțitoare, aproape conștientă. Plantele sunt mai simțitoare la temperatură și lumină decât animalele, decât cele mai multe animale.. Multe dintre ele se îndreaptă după soare, iar dimineața stau întoarse spre răsărit, așteptând ivirea soarelui — și altele apoi dintre plante sau dintre flori se închid odată cu apusul soarelui. Sunt altele cari veghiază noaptea și dorm ziua; unele dintre dicotiledonate își dispun astfel petalele, în timpul nopții, ca și când ar fi moarte, unele soiuri de leguminoase dorm pe tigelul lor; altele se apără de dogoareala soarelui dispunându-și foile astfel ca lumina soarelui să nu poată străbate la ele. Florile din oale de pământ, a putut s'o vadă ori-cine, se întorc de obicei spre fereastră, spre lumină, altele caută cu mai multă sete lumina unei lampe, pe care par'că voesc s'o urmeze când o mutăm din loc. Unele prevăd schimbările timpului și iau măsurile în consecință... Astfel, cicoarea știe când are să ploaie și nu-și deschide floarea; la unele le face rău zgomotul; unele, zice autorul, au adevărate sincope când bubuie tunul. Cele mai multe plante simt influența eterului, morfinei și cocainei.

*

Din toate acestea autorul studiului de care am amintit conchide că Aristotel nu era departe de adevăr când vorbea de sufletul vegetalelor.

Cine dar vrea să aibă rezultate mulțumitoare în cultura plantelor trebue să țină seama de constatările de mai sus, de cerințele, de sufletul lor. Și fiindcă planta ca și viețuitoarele animale, trăiește prin reproducere, trebue dar cultivată în vederea semințelor și a o nutri spre acest sfârșit; ea la rându-i va urma pe horticultor cu toată bunăvoința.

Și ori cât s'ar părea aceasta de paradoxal, de poetic și de imaginar, totuși așa e — și cel ce se va ocupa cu cultura plantelor va trebui mai întâi să se ocupe... (cum să-i zicem?) cu »educația« lor. Va trebui să țină seamă cultivatorul modern de temperamentul, de inclinațiile, de individualitatea și de mediul, care a produs pe cutare sau cutare specie.

O adevărată pedagogie nouă, mult mai complicată și mai *adâncă* decât acea cunoscută, tocmai fiindcă are încă multe dintre probleme neprecise...

Vom ceti în scurtă vreme nu că domnul cutare a fost numit grădinar, ci cam așa: »aflăm cu bucurie că amicul nostru, domnul N. a fost numit profesor de pedagogie pentru parcul orășelului nostru, lăsat în ruină și părăsire. Transmitem felicitările noastre distinsului horticultor.«

M.

Convocare.

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele își va ținea *adunarea sa generală* conform dispoziției statutelor, Duminecă în 30 Noemvrie st. v — S-tul Andreiu — după prânz la 3 oare, în sala festivă a gimnaziului românesc din Brașov.

Invităm la aceasta adunare generală pe P. T. membre ale Reuniunii.

Brașov, 21 Noemvrie v. 1908.

Pentru comitetul Reuniunii:

Balașa Blebea, presidentă. *Dr. I. Blaga.* secretar.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) in România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilare, a „Gazetei“ *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.*

Bibliografie.

A apărut Nr. 346 din „Biblioteca pentru toți“ cuprinzând: „**Pentru copii**“ *cuvântări de Edmondo de Amicis*, traduse de d nu *A. Alexandrescu-Dorna*.

De Amicis a fost unul din cei mai populari italieni. Scrierile sale au avut darul să captiveze toate straturile sociale și toate vârstele, căci deși se adresează în particular copiilor, dar și oamenii maturi găsesc în ele o comoară de observații minunate și un nesecat izvor de simțuri alese *Cuore*, cea mai renumită din operele lui De Amicis a avut un succes extraordinar și nu există limbă cultă în care să nu fi fost tradusă și să nu fi ajuns în scurt timp la mai multe ediții. „Cuvântările ce se publică în volumul acesta sunt o serie de discursuri ținute de D-l Amicis, consilier comunal al orașului Turin, cu prilejul împărțirei premiilor la elevii și elevele școalelor din localitatea marelui scriitor italian. Din ele respiră dragostea lui nemăsurată pentru copii. Recomandăm cu multă căldură volumașul acesta în special d lor învățători și institutori, pentruca s'o răspândiască printre copii și s'o cetiască ei insu-și.

Prețul 30 bani. De vânzare la librăria „Gazetei“.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 5 Dec. Direcțiunea căilor ferate a primit ordin să țină gata în permanență câte trei trenuri pentru transportul de trupe.

Sibiiu, 5 Dec. Eri a plecat de aici un batalion de infanterie spre Bosnia.

Viena, 5 Dec. Dep. ceh național Klofac a fost eri bătut și dat afară de Germani din Rathauskeller, unde venise să prânzească.

Praga, 5 Dec. Dela proclamarea statarului domnește liniște.

Roma, 5 Decemvrie. Ședința de eri a camerei a fost foarte furtunoasă. In expozeul său ministrul Tittoni a luat poziție hotărâtă pe lângă tripla alianță și a declarat că retragerea trupelor austro-ungare din Sandjak este o adevărată jertfă adusă Italiei. In mijlocul unui mare zgomot s'a primit cu 294 voturi contra 140 expozeul și s'a aprobat politica externă a ministrului Tittoni.

Glume.

Un pețitor se duce la un funcționar de bancă să-i propuie o partidă de însurătoare.

— Am pentru d-ta o fată cu 50.000 lei zestre, am și una... cu 75.000 lei.

— E înzadar. Ți-am spus că nu mă însor decât din dragoste.

— Și pe urmă, urmează pețitorul, am una cu 100.000 de lei.

Funcționarul rămâne pe gânduri.

— Ei, mă rog, tot n'o iubești încă?!...

*

Păcală. — Și când mă gândesc că acești scriitori sunt plătiți până la 20 de lei de linie.

Tândală. — O! sunt alții cari câștigă mult mai mult.

Păcală. — Cine?

Tândală. — Ce-i cari fac linii ferate.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Anunţ de licitaţie.

În **14** şi **15 Decemvrie st. n. 1908** se vor vinde cu licitaţie **obiectele** ce sau **amanetat** din 22 Sept. 1907 pănă inclusive 9 Noemvrie 1907 şi anume: sub numărul 12779—1907 pănă inclusive cu Nr. 15059—1907, al căror termin au espirat şi nu s'au rescumpărat.

Licitaţia va avea loc în localul **Casei de zăloage**, dela 8 oare pănă **la 11** oare a. m. şi în cas de lipsă dela 2 pănă la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: **Giuvaericale, Ciasornice de aur şi argint şi alte scule de aramă, Cioare, Cositor, flanele, haine bărbăteşti şi femeiesci, Cisme, Ghete şi altele.**

Vânzarea se face în bani gata.

Rescumpărarea sau înoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitaţie.

În ziua vânzării cu licitaţie nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 21 Noemvrie 1908.

[3—3]. Oficiul cassei de amanetare din Braşov.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 4 Decembrie 1908

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor	fi.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	17	—
„	Grâu mijlociu . .	16	—
„	Grâu mai slab . . .	15	—
„	Grâu amestecat . .	12	—
„	Săcară frumósă. . .	10	—
„	Săcară mijlocia. . .	9	60
„	Orz frumos	8	60
„	Orz mijlociu . . .	8	—
„	Ovĕs frumos. . . .	6	40
„	Ovĕs mijlociu . . .	6	—
„	Cucuruz	12	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	11	—
„	Mazăre.	19	—
„	Linte	19	—
„	Fasole	11	50
„	Sĕmênţă de in . . .	20	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	16	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kila	Carne de vită . . .	1	04
„	Carne de porc . . .	1	2[illegible]
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil	Sĕu de vită prospĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—

ANUNCIURI
(inserţiuni şi recl.)

sunt a se adresa subscrisei administraţiuni. In casul publicări unui anunciu mai mult se odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans."

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf şi la **Eremias Nepoţii.**